

Maar het reservaat beschikt ook over een zeer merkwaardig schorregebied, waarbij de laagste delen, de slikken, bij elke vloed overspoeld worden door de zee en waarvan de hoogste delen, de schorren, enkel bij sprongvloed onderlopen. Hier vinden we dan uiteraard een zoutminnende flora. Zo kregen wij overvloedig de gelegenheid om te proeven van de zoute zeekraal, die hier veel voorkomt, en om "zwinneblommen" (lamsoor) te plukken, die bij uitstek gekende en geplukte Zwinplant.

Om 18 u liep deze wandeling ten einde. We mogen ze zeker als heel geslaagd beschouwen, dank zij het aangenaam zonnig herfstweertje, het hartelijk onthaal en de interessante uitleg door de heer Laleman, die ons voortreffelijk doorheen de Zwinvlakte leidde, met zowaar op de terugweg nog een kleine "evenwichtsoefening" erbij, toen we met zijn allen over een smalle en gammele loopbrug naar de overkant moesten. Ook dat zullen wij als goede herinnering aan deze herfstwandeling overhouden.

Dany Heyneman.

& & & &
& &

3. B r u g g e en de Z e e . *****

Zondag 18 juli 1982, de beiaard speelt om het kwartier zijn deuntje over de met zon overgoten stad; en ondertussen verzamelen in de schaduw van het Brugse belfort, de talrijke leden en vrienden van de St.-Guthagokring. Het is onder de deskundige leiding van de heer Jozef Penninck, voorzitter van het Westvlaams Verbond van Kringen voor Heemkunde, dat het bezoek om 14.30 uur aanvangt aan de unieke tentoonstelling over de maritieme geschiedenis van de stad Brugge.

Onze gids leidt ons de ontstaansgeschiedenis van Brugge binnen. Over de eerste eeuwen van Brugge's geschiedenis is tot nu toe weinig gekend. De oudst gekende nederzetting dateert uit de latere ijzertijd (5de - 1ste eeuw voor Christus) en was gelegen langs het Fort Lapin. Sporen van kleinagels wijzen ontegensprekelijk op zoutwinning, en deze zoutwinning veronderstelt de onmiddellijke nabijheid van de zee.

Naast deze nederzetting werden eveneens sporen aangetroffen van een Romeinse nederzetting. Dit werd bewezen aan de hand van bodemvondsten van import-aardewerk en het opgraven van het schip van Brugge. Dit schip werd door Marsden in 1976 gedateerd in de late 2de eeuw. In het derde kwart van de derde eeuw werd alles door vuur vernietigd. Kort na deze verwoesting overspoelde de zee de resten. De Duinkerke II transgressie overspoelde toen de kustvlakte. Voor Brugge was deze transgressie belangrijk wegens het vormen van een grote kreek tot binnen het latere stadsgebied.

De zeearm van de Duink. II was reeds verzand toe te Brugge de eerste munt geslagen werd en dit rond 875 na Christus. De eerste geschreven vermeldingen van Brugge dateren uit de negende eeuw. Het is onder het bewind van Karel de Kale dat te Brugge munten geslagen worden met daarop de naam van de stad. Wat bewijst dat Brugge toen van een zeker belang was.

Al bij al blijft het oude Brugge tot nu toe een groot vraagstuk. De enen situeren de eerste haven bij de Markt, anderen in de Ketelwijk of "het wyck". Tot nog toe weet men niet waar de oudste haven juist gesitueerd dient te worden.

Met veel zin voor humor, leidde onze gids ons naar de scheepsresten van "Het Schip van Brugge". De resten van deze beroemde archeologische ontdekking, werden opgegraven in 1899 bij de aanleg van de dokken in de Brugse haven.

Op deze tentoonstelling waren verschillende kaarten van Brugge samengebracht, gaande van de 12de tot de 17de eeuw. Daarnaast ook scheepsmodellen uit dezelfde periode: kogge, hulk, galei, kraak. eveneens unieke afbeeldingen van de waterhalle en de stadskraan, naast schilderijen van de schippersgilde en van de grote natiehuizen. Brugge was immers een knooppunt van handelsrelaties geworden met prachtige natiehuizen: Oosterlings, Biskajers, Castilianen, Florentijnen, Venitianen, Genuezen, Portugezen, Engelsen. De verzanding van het Zwin, de politieke onrust en betere afzetmogelijkheden deden deze handelsnaties de overstap naar Antwerpen zetten. Brugge kwijnde weg.

Met de kanaalperiode in de 17de en 18de eeuw komt er terug

leven in de stad. De kanalen naar Gent en Oostende werden gegraven en de Coupure doorgetrokken. Op de tentoonstelling waren prachtige schilderijen en tekeningen te bewonderen van de handelskom en de plaatselijke scheepswerf. Zeeschepen met rijkversierde achtersteven en kleurrijke vlaggen, doen de bezoeker wegdromen naar de romantiek van het avontuur op zee uit de jeugdboeken.

De harde economische realiteit laat zich gelden en Brugge zoekt weer een uitweg naar zee. Over de periode Zeebrugge is heel wat materiaal tentoongesteld: geschilderde portretten van de voorvechters van een zeehaven nl. baron ir. August de Maere en burgemeester Visart de Bocarmé, het plan de Maere, brochures, het plan de Mey met "Heyst" als inplantingsplaats, het plan Coiseau dat in 1892 werd goedgekeurd en waarbij de werken in 1892 werden gestart. De inhuldiging van de haven van Zeebrugge in 1907 wordt er uitvoerig geïllustreerd. Ook aan de vissershaven, die in 1906 werd gegraven, is aandacht besteed.

In de eerste wereldoorlog wordt Zeebrugge door de Duitsers uitgebouwd tot een modeloorlogshaven en duikbootbasis. Een nachtmerrie voor de Engelsen, die deze laatsten ondermeer noopt tot de roemrijke aanval op Zeebrugge op 23/4/1918: St. George day.

Tussen de twee wereldoorlogen stagneert de uitbreiding van de haven van Zeebrugge-Brugge, om op het einde van de tweede wereldoorlog, in september '44 door de Duitse SS systematisch vernield te worden.

Na de tweede wereldoorlog vat men de wederopbouw aan. Burgemeester P. Vandamme promoveert een nieuwe politiek van industrialisering en tewerkstelling. Nieuwe plannen worden gesmeed om de haven uit te bouwen tot een polyvalente haven voor passagiers- en vrachtschepen.

De recente havenuitbreidingen worden voorgesteld met plannen en maquettes: containerterminaal, energiehaven, nathaven, vissershaven, haven in volle zee, nieuwe zeesluis en achterhaven.

Rond de maquettes van het LNG-schip en de LNG-terminal verwisselen sommige zachtaardige heemkundigen opeens van gedaante, om te ontpoppen tot strijdlustige "ecologisten", tegenover de

meer heemkundige "realisten"! Achteraf werd uiteraard de vredespijp gerookt en de Brugse Tripel geproefd.

Jacques Larbouillat.

\$ \$ \$ \$
\$

4. Wondermooie Kunst te Breskens.

Kermiszondag is het in Breskens op 8 augustus 1982. In het met zon overgoten Zeeuws landschap is het uitkijken geblazen naar de derde rijstrook , te nemen bij het kruisen van de baan Schoondijke-Breskens Veerhaven, waar de automobilisten als gekken er op af rijden. Gelukkig hadden we de teerlingen goed geworpen, toen we binnenrijdend opeens de karakteristieke kop van van bestuurslid Albert De Keyser zagen opdoemen tussen het drukke verkeer, om ons en vele anderen de weg te wijzen naar de parochiekerk H.-Barbara.

Vele leden en vrienden van Sint-Guthago stonden er al verzameld en het was de sympathieke Jan de Koster, zeeman op rust en protestant, die er ons verwelkomde in naam van E. H. Pastoor Omer Gielliet, de Zeeuwse priester-beeldhouwer die van zijn rooms kerkje een ontmoetingsplaats heeft gemaakt waar hemel en aarde elkaar hand reiken.

Het bezoek begon aan de buitenzijde, waar op zes oude scheeps-luiken, zes dagen uit het scheppingsverhaal staan afgebeeld. De zevende dag is uitgebeeld op de deur van de kerk - met de zevenarmige kandelaar - als samenvatting van de zeven dagen. Het middelste licht stelt de Sabbath voor, het rechtse licht is de zondag, het buitenste links de maandag, enz. telkens van buitenaf naar binnen. De kerkdeur beeldt het licht uit, verwijzend naar het woord van Christus: "Ik ben het Licht".

Naast de deur links staan Paus Joannes XXIII en bisschop Bekkers uitgebeeld; rechts Ghandi, die vanuit zijn geloof als Hindoe een belangrijk man was in het Oosten; daarnaast Martin Luther King: beiden werden vermoord om hun bewogenheid en menselijke overtuiging.

Symboliek voor het roer is het luisteren naar "Het Roer" (Christus): deze staat links tegen de muur opgesteld, terwijl het anker rechts, een teken van hoop voorstelt.